

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/101/2020
Identifikačné číslo spisu: 5118208967
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5118208967.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD., vo veci starostlivosti súdu o maloletého V., narodeného XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Kysucké Nové Mesto, dieťa rodičov: matky Q., bývajúcej v R. a otca K., bývajúceho v R., zastúpeného advokátkou JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., so sídlom v Žiline, Mariánske námestie 31, v konaní o zníženie výživného, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 30P/142/2018, o dovolaní otca maloletého proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. októbra 2019, sp. zn. 5CoP/49/2019, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Žiline z 30. októbra 2019, sp. zn. 5CoP/49/2019
z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline uznesením z 30. októbra 2019, sp. zn. 5CoP/49/2019 odmietol podľa § 386 písm. a/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) odvolanie otca maloletého, podané proti rozsudku Okresného súdu Žilina z 3. apríla 2019, č. k. 30P/142/2018-1049 a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie bol doručený právnej zástupkyňi otca maloletého 29. apríla 2019. Odvolanie podané právnu zástupkyňou otca maloletého dieťaťa bolo doručené súdu elektronicky 15. mája 2019, teda deň po uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania.

2. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie otec maloletého dieťaťa, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, pretože súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietal, že odvolací súd sa pri skúmaní včasnosti podania odvolania zaoberal okamihom doručenia odvolania a nie okamihom jeho odoslania. Uviedol, že

rozsudok súdu prvej inštancie mu bol doručený 29. apríla 2019, pričom lehota na podanie odvolania uplynula 14. mája 2019. Odvolanie podal elektronickým podaním v zákonnej lehote 14. mája 2019 Okresnému súdu Žilina, tak ako to vyplýva z informácií o detailoch podania odosielaného prostredníctvom portálu . Uvedené potvrdzuje doklad o odoslaní podania s detailom podania zo 14. mája 2019 a výpis notifikácií k podanému odvolaniu, z ktorých vyplýva, že odvolanie bolo elektronickou podateľňou prijaté 14. mája 2019. Pre úplnosť uviedol, že z výpisu zo schránky právnej zástupkyne z ústredného portálu verejnej správy vyplýva, že potvrdenie o odoslaní podania bolo vygenerované 14. mája 2019 o 11:59 hod., doručka o 12:25 hod. a o 14:37 hod. bolo k podaniu pridelené číslo podania. V dovolaní zároveň poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/271/2018, 5Cdo/12/2018, 6Cdo/163/2018, z ktorých vyplýva záver, že pre zachovanie lehoty na podanie odvolania je rozhodný okamih odoslania elektronického podania podľa poslednej vety § 25 ods. 1 zákona o e- Governmente, bez potreby ďalšieho preukazovania okamihu skutočného doručenia podania z tohto systému na určený súd. Žiadal uznesenie odvolacieho zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Kolízny opatrovník maloletého sa k dovolaniu otca písomne nevyjadril.

4. Matka maloletého v písomnom vyjadrení k dovolaniu považovala dovolanie otca za nedôvodné (keď mala za to, že odvolanie podal oneskorene) a navrhovala, aby ho dovolací súd odmietol.

5. Dovolanie podal otec maloletého dieťaťa vo veci upravenej v zákone č. 161/2015 Z. z. Civilnom mimosporovom poriadku (ďalej len „CMP“). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania otca bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie otca maloletého je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ CSP) aj dôvodné, a preto je potrebné dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

7. V danom prípade dovolateľ - otec maloletého uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 (ďalej v rozhodnutiach najvyššieho súdu, sp. zn. 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001, 5Cdo/434/2012, 6Cdo/107/2012, 7Cdo 142/2013, 3Cdo/98/2015) vydaných do 30. júna 2016 považoval za prípad odňatia možnosti konať pred súdom postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil, alebo dovolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané. Uvedený záver má oporu aj v rozhodnutiach vydaných už za účinnosti Civilného sporového poriadku (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu, sp. zn. 3Cdo/105/2019, 8Cdo/156/2019, 7Cdo/72/2019, 6Cdo/163/2018, 2Cdo/195/2018, 5Cdo/12/2018).

9. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania otca maloletého odvolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho účastníkovi konania, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo

k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle CSP.

10. Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

11. Podľa § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

12. Podľa § 121 ods. 1 až 5 CSP lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov. Do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojim označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

13. Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente (ďalej len „zákon o e-Governmente“), ak ide o postup orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci a ak ide o náležitosti návrhu na začatie konania, žaloby, žiadosti, sťažnosti, vyjadrenia, stanoviska, ohlásenia alebo iného obdobného dokumentu, ktoré sa v konaní predkladajú orgánu verejnej moci a o náležitosti rozhodnutia, žiadosti, vyjadrenia, stanoviska alebo iného dokumentu, ktoré v konaní vydáva orgán verejnej moci, použijú sa ustanovenia osobitných predpisov, ak tento zákon v ustanoveniach § 4 až 6, § 10, § 17 a 18 a v ustanoveniach o identifikácii (§ 19 a 20), autentifikácii (§ 19, 21 a 22), autorizácii (§ 23), elektronickom podaní (§ 24, 25 a 28), elektronickom úradnom dokumente (§ 26, 27 a 28), elektronickom doručovaní (§ 11 až 16 a § 29 až 34), zaručenej konverzii (§ 35 až 39) a referenčných registroch a referenčných údajoch (§ 49 až 55) neustanovuje inak.

14. Podľa § 25 ods. 1 a 2 zákona o e-Governmente, ak osobitný predpis na účely konania o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb ukladá osobe povinnosť podať alebo doručiť orgánu verejnej moci návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument, alebo ak ju na ich podanie oprávňuje, považuje sa táto povinnosť za riadne splnenú alebo toto oprávnenie za riadne využité podaním elektronického podania, alebo doručením elektronického podania, ktoré je autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1. Ustanovením prvej vety nie sú dotknuté oprávnenia orgánu verejnej moci podľa osobitných predpisov požadovať odstránenie väd, doplnenie elektronického podania, odmietnuť prijatie elektronického podania alebo možnosť či povinnosť orgánu verejnej moci nekonať, alebo konanie zastaviť, ak je elektronické podanie neúplné. Elektronické podanie je podané jeho odoslaním do elektronickej schránky orgánu verejnej moci; na účely preukázania momentu odoslania sa použijú údaje z potvrdenia podľa § 5 ods. 8. Ak osobitný predpis ustanovuje pre návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument, ktoré sú urobené elektronickými prostriedkami, povinnosť doplniť ich písomne alebo ústne do zápisnice, táto povinnosť je riadne a včas splnená doručením elektronického podania.

15. Podľa § 5 ods. 8 zákona o e-Governmente správcovia ústredného portálu a informačného systému integrovaného obslužného miesta na účely elektronickej úradnej komunikácie zabezpečia vyhotovenie potvrdenia o odoslaní elektronického podania

a rovnopisu odosielaného elektronického podania, a to automaticky alebo na požiadanie odosielateľa.

16. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy pre sudy je prevádzkovateľom portálu, ktorý umožňuje urobiť podanie priamo na konkrétny súd. Preto, ak strana sporu podá svoje odvolanie prostredníctvom tejto siete, podáva ho do elektronickej podateľne, a teda do príslušnej elektronickej podateľne súdu, ktorému je podanie adresované.

17. Pokiaľ Civilný sporový poriadok pripúšťa možnosť podať odvolanie elektronickými prostriedkami (§ 125 ods. 1 CSP), teda do elektronickej podateľne, je nevyhnutné považovať aj takýto spôsob doručenia podania, t. j. prostredníctvom portálu eŽaloby () ministerstva spravodlivosti určeného pre podania na sudy, za doručené „súdu“ elektronickými prostriedkami. K tomu, aby nastali účinky podaného odvolania zaslaného elektronickými prostriedkami, je nevyhnutné, aby strana sporu (účastník konania) uviedla správny súd, ktorému má byť odvolanie adresované a pokiaľ podanie vo veci samej urobí bez zaručeného elektronického podpisu, musí ho doručiť súdu písomne v zmysle § 125 ods. 1 CSP do desiatich dní. Pre zachovanie lehoty na podanie odvolania, bude v danom prípade rozhodný okamih odoslania elektronického podania podľa poslednej vety § 25 ods. 1 zákona o e-Governmente, bez potreby ďalšieho preukazovania okamihu skutočného doručenia podania z tohto systému na určený súd. To plne korešponduje aj so znením § 121 ods. 5 CSP, pokiaľ ide o zachovanie procesnoprávných lehôt. Strane sporu (účastníkovi konania) totiž nemôže byť na ťarchu následný prenos dát z portálu na určený súd, nakoľko nemá žiadnu možnosť ovplyvniť túto fázu doručovania (pozri aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/12/2018, 6Cdo/163/2018, 3Cdo/105/2019, 3Cdo/153/2019, 5Cdo/75/2019, 8Cdo/14/2019 a 8Cdo/269/2019).

18. Z obsahu spisu vyplýva, že otec maloletého prostredníctvom svojho právneho zástupcu prevzal rozsudok súdu prvej inštancie 29. apríla 2019 (viď doručka na č. l. 1059). Lehota na podanie odvolania proti uvedenému rozhodnutiu začala otcovi maloletého plynúť 30. apríla 2019 a koniec 15-dňovej lehoty na podanie odvolania pripadol na utorok 14. mája 2019, ktorý bol riadnym pracovným dňom.

19. Otec maloletého podal (prostredníctvom právneho zástupcu) odvolanie proti uvedenému rozhodnutiu elektronickými prostriedkami prostredníctvom portálu eŽaloby so zaručeným elektronickým podpisom, adresované Okresnému súdu Žilina. Z potvrdenia o odoslaní podania (č. l. 1073 spisu) vyplýva, že odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie bolo úspešne odoslané do systému 14. mája 2019 o 11:59 hod. Taktiež aj z dokladu priloženého k dovolaniu - notifikácie (detailu podania) vygenerovanej portálom eŽaloby vyplýva, že č. podania 0913031819, názov podania „Odvolanie“, k spisovej značke 30P/142/2018 bolo odoslané 14. mája 2019, 11:59:46 hod. (viď č. l. 1133 spisu). Z uvedeného je zrejmé, že otec maloletého doručoval odvolanie Okresnému súdu Žilina elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom prostredníctvom portálu eŽaloby a odvolanie bolo úspešne odoslané do systému 14. mája 2019, 11:59 hod., t. j. posledný deň 15-dňovej lehoty na podanie odvolania.

20. Najvyšší súd so zreteľom na uvedené konštatuje, že pokiaľ odvolací súd odmietol odvolanie otca maloletého ako oneskorene podané, týmto nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a otec maloletého opodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd preto uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

21. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.